

KLAGANDE

Transportstyrelsen
Väg- och järnvägsavdelningen
Box 267
781 23 Borlänge

MOTPART

LimoEurope AB, 556736-8732
Ormistagatan 1A
702 83 Örebro

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 17 januari 2012 i mål nr 3129-11,
se bilaga A

SAKEN

Undantag från krav på utformning av prisinformation på taxifordon

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår LimoEurope AB:s yrkande om muntlig förhandling.

Kammarrätten avslår Transportstyrelsens överklagande.

YRKANDEN M.M.

Transportstyrelsen yrkar att kammarrätten med upphävande av förvaltningsrättens dom fastställer Transportstyrelsens beslut den 9 juni 2011.

Transportstyrelsen anför följande.

Det finns inget stöd i utredningen för att bolagets taxitrafik bedrivs med särskilda limousinfordon, som uteslutande används för förbeställda och förskottsbetalade transportuppdrag. Tvärtom anges i bolagets ansökan och uppgavs vid den muntliga förhandlingen i förvaltningsrätten att det kunde förekomma att kunder inte hade förbokad, utan hämtades upp på gatan. Mot denna bakgrund har förvaltningsrätten utgått från felaktiga förutsättningar i bedömningen av om det finns särskilda skäl.

Normgivningen är konkurrensneutral och det är givet att undantag av det här slaget riskerar att rubba den balansen till förmån för bolaget. Kravet på särskilda skäl ska förstås så, att det finns förhållanden som är hänförliga till den som söker undantag och att de ska vara särskilda för sökanden på ett sådant sätt att endast ett fåtal kan ha just de angivna skälen.

Transportstyrelsen åberopar Kammarrätten i Sundsvalls dom den 24 januari 2006 i mål nr 1953-05.

LimoEurope AB anser att överklagandet ska avslås och yrkar att muntlig förhandling ska hållas. Bolaget anför följande. Det finns tre varianter av betalning i verksamheten, nämligen att resan är förskottsbetalad med faktura, att en rekvisition används med pris påskrivet för fakturering eller att kontantbetalning sker på plats vid limousinen före resan. De flesta körningar är fakturerade med betalningsdatum före körningen. Det finns också situationer när detta inte hinns med. Oavsett om limousinen är förbokad eller endast förskottsbetalad, är dock priset uppgjort och betalningen avklarad på förhand. Kunden har alltså i samtliga fall i förväg accepterat priset för resan.

Bolaget vill, till skillnad från det företag som var aktuellt i den av Transportstyrelsen åberopade Sundsvallsdomen, ha en fast prisinformation, endast driva limousinservice och inte ha körningar med rullande taxameter. Att bolaget inte kan få taxameterdispens beror på att man har en för liten

procentandel återkommande företagskunder. Däremot är taxametern alltid inställd på fasta timpriser.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Transportstyrelsen har fattat det överklagade beslutet med stöd av tidigare gällande författningar och föreskrifter om yrkestrafik. Dessa bestämmelser motsvaras fr.o.m. den 1 juni 2012 av 1 kap. 3 §, 2 kap. 17 § taxitrafiklagen (2012:211), 8 kap. 2 och 7 §§ samt 5 kap. 2 § taxitrafikförordningen (2012:238). Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:192) om taxitrafik gäller fortfarande, se 6 kap. samt bilaga 1 till föreskrifterna.

Taxitrafik med limousin ryms inom begreppet taxitrafik och limousinfordon utgör alltså inte ett eget fordonsslag. Det finns inte heller några bestämmelser som reglerar just sådana fordon. Det betyder att limousinfordon omfattas av de särskilda bestämmelser som reglerar taxitrafik, såsom bestämmelser om taxameter, om särskilda registreringsskyltar och om krav på prisinformation.

Transportstyrelsen får i enskilda fall besluta om undantag från föreskrifterna om prisinformation och om taxans uppbyggnad. Syftet med bestämmelserna om prisinformation är att en passagerare före färden ska få kännedom om den taxa som tillämpas för körningen och att prisuppgiften ska göra det möjligt att jämföra priser mellan olika alternativ. Taxan ska med andra ord vara uppbyggd så att priset för transporten enkelt kan bedömas före färden samt att priset med kännedom om körd sträcka och nyttjad tid enkelt kan beräknas efter färden (se prop. 1997/98:63 s. 93).

Bolaget har som skäl för undantag från kravet på särskilt utformad prisinformation anfört att limousinfordonen är sju meter långa fordon som utseendemässigt skiljer sig väsentligt från andra taxifordon, att priset för

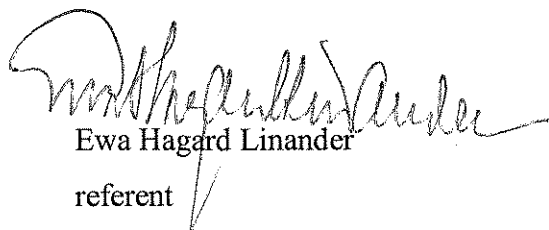
körningarna alltid har bestämts före körningen och att betalning i samtliga fall sker innan körningen äger rum. Bolaget har vidare uppgett att taxametern alltid är inställd på fasta timpriser och att körningar med rullande taxameter inte förekommer i verksamheten.

Mot bakgrund av syftet med bestämmelserna om prisinformation är de av bolaget åberopade omständigheterna enligt kammarrättens mening sådana att ett undantag inte skulle innebära en snedvriden konkurrens på taxi-marknaden. Det finns därmed särskilda skäl att i enlighet med bolagets ansökan medge undantag från kravet på prisinformation på bolagets fordon. Transportstyrelsens överklagande ska därför avslås och förvaltningsrättens dom stå fast.

Vid denna utgång är muntlig förhandling obehövlig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mikael Ocklind

Ewa Hagard Linander
referent

Henrik Brüsin

/Marie Andersson

KLAGANDE
LimoEurope AB, 556736-8732
Ormostagatan 1A
702 83 Örebro

Bilaga A

MOTPART
Transportstyrelsen
Vägtrafikavdelningen
Box-267
781 23 Borlänge

ÖVERKLAGAT BESLUT
Transportstyrelsens beslut den 9 juni 2011, diariern TSTRYT 2011/22421,
se bilaga 1

SAKEN
Undantag från krav på utformning av prisinformation på taxifordon enligt yrkestrafiklagen (1998:490) - YTL

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att LimoEurope AB medges undantag från kraven på utformning av prisinformation på limousinfordon som används för förbeställda och förskottsbetalda transportuppdrag. Det överlämnas till Transportstyrelsen att besluta om prisinformationens närmare utformning och de villkor i övrigt som ska gälla för undantaget.

YRKANDEN M.M.

LimoEurope AB (härefter bolaget) yrkar att bolaget ska beviljas undantag från krav på utformning av prisinformation på bolagets fordon och anför i huvudsak följande.

Det är skillnad mellan en taxi och en limousin. Taxi är ett fordon som kunden allt som oftast använder för att ta sig från en plats till en

annan, så fort och så billigt som möjligt med rullande taxameter. I bolagets limousiner är resan alltid förbetald, antingen med faktura eller med kort/kontanter innan limousinen börjar rulla. Ett vanligt förekommande timpris är 2 000 kronor för ett sällskap med maximalt åtta passagerare. Ofta är transporten i sig inte viktig utan sällskapet har ett speciellt syfte med åturen. Limousin är i första hand en livsupplevelse och inte en resa. Ett skäl till ansökan är att kunderna, t.ex. vid bröllopsfotografering, inte vill fotas vid en limousin där prisinformationen syns så tydligt. Ett annat skäl till ansökan, som bolaget anser att Transportstyrelsen inte tagit hänsyn till, är det faktum att alla beställningar t.ex. vid bröllop är förskottsbetalda, varför det saknas skäl till en stor prisinformationsdekal. Prisinformationen är i detta fall övertydlig. Det är riktigt att limousin inte finns definierat i svensk vägtrafiklagstiftning, men sedan lagen antogs har det startats en branschorganisation, Svensk Limousineorganisation (SLO), med 20 medlemsföretag. Organisationen har en tydlig definition på vad som är en limousin i yrkestrafik; amerikanska fordon på mer än sju meter med giltigt yrkestrafiktillstånd. Den nya större prisinformationsdekalen som ska finnas på samtliga taxifordon från den 1 maj 2011 är utformad på så sätt att resenärer tydligare ska se framförallt det s.k. jämförpriset. Jämförpriset är givetvis intressant om resenärer ska åka taxi exempelvis en mil eller en femton minuters resa och inte vill betala ett överpris. Däremot finns inget intresse i att veta hur mycket en limousin kostar att åka i femton minuter då bolagets resor inte är avsedda för dessa ändamål. Jämförpriser är därför inte applicerbart på bolagets limousiner. Det är uppenbart att den nya prisinformationen inte tagits fram med hänsyn till limousiners ändamål och Transportstyrelsen har därför förbisett hela limousinbranschen. Bolaget anser därför att dispens ska beviljas i enlighet med den alternativa mindre prisinformationsdekal som bolaget tagit fram, alternativt att Transportstyrelsen tar fram egna förslag på prisinformationsdekaler som passar de aktuella fordonen. Till stöd för sin talan åberopar bolaget intyg från 23 bolag anslutna till SLO.

Transportstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Det saknas en definition av limousin och bolagets limousintrafik är därför att beteckna som taxitrafik. De skäl som bolaget åberopar för undantag hänför sig till kunderna och inte till bolaget och kan inte anses utgöra särskilda skäl för undantag. Prisinformationsdekaler ska vara utformade så att de syns från två meters håll. Om bolaget beviljas undantag skulle bolaget få oskäligen fördelar ur konkurrenshänseende gentemot andra företag i branschen som följer föreskrifterna.

Förvaltningsrätten har den 24 november 2011 hållit muntlig förhandling i målet.

DOMSKÄL

Av 2 kap. 19 § YTL framgår att den som har tillstånd till taxitrafik är skyldig att före färden genom lämpliga åtgärder låta passagerarna få kännedom om den taxa som han tillämpar. Taxan ska vara uppbyggd så att priset för transporten dels enkelt kan bedömas före färden, dels med kännedom om körd sträcka och nyttjad tid enkelt kan beräknas efter färden. Taxan får inte vara uppbyggd så att grunderna för prisets bestämmande förändras under färden.

Enligt 11 kap. 1 § yrkestrafikförordningen (1998:779) får Transportstyrelsen meddela föreskrifter om prisinformation i taxitrafik.

Av 6 kap 1 – 10 §§ Transportstyrelsens föreskrifter om taxitrafik (TSFS 2010:192) framgår att taxifordon ska vara försett med prisinformation om den färdavgift som gäller för det aktuella fordonet. I föreskrifterna och bilaga 1 till dessa regleras bl.a. prisinformationens uppbyggnad och krav på jämförpris. I föreskrifterna regleras även utformningen av prisinformationen både utvändigt och invändigt på taxifordon.

Enligt 11 kap. 5 § första stycket punkten 1 yrkestrafikförordningen får Transportstyrelsen, om det finns särskilda skäl, i vissa fall medge undantag från föreskrifterna i 2 kap. 19 § YTL om prisinformation och om taxans uppbyggnad. Beslut om undantag får förenas med villkor.

Av intresse i förevarande mål är också regleringen av taxameter i 7 kap. 2 § yrkestrafikförordningen (1998:779), av vilken framgår att Transportstyrelsen får, om det finns synnerliga skäl, medge att ett fordon används i

taxitrafik även om det inte är försett med en taxameter. I förarbetena till regleringen, SOU 1996:93 s. 328, framgår att dispensmöjligheten från taxameterkravet huvudsakligen är avsedd för hyrverkstrafik. I kravet på synnerliga skäl ingår att det ska vara mer eller mindre otänkbart att använda ett dispenserat fordon i ordinär taxitrafik.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om det föreligger särskilda skäl för undantag från de krav på utformning av dekaler med prisinformation på taxifordon som anges i 6 kap. Transportstyrelsens föreskrifter om taxitrafik och bilaga 1 till dessa.

Det framgår varken av lagtext, förarbeten eller Transportstyrelsens föreskrifter om taxitrafik, i vilka fall Transportstyrelsen får meddela undantag från föreskrifterna i 2 kap. 19 § YTL om prisinformation och om taxans uppbyggnad. Att bedömningen ska vara restriktiv framgår av uttrycket särskilda skäl och att undantag endast får ges i vissa fall.

Kravet på prisinformation vid taxitrafik innefattar ett krav på att informationen ska vara väl synlig och tydlig. Storleken på prisinformationsdekaler-na har bestämts utifrån det avstånd som dekalen med prisinformation ska kunna läsas ifrån. Vad bolaget anfört om att prisinformationsdekaler-na av estetiska skäl bör ges en mindre framträdande utformning utgör således inte ett särskilt skäl för undantag.

Vid den bedömning som nu ska göras finns dock anledning att beakta de särskilda förutsättningar under vilka bolaget bedriver taxitrafik och som i vissa från konsumentskyddssynpunkt väsentliga avseenden skiljer sig från ordinär taxitrafik. Bolagets taxitrafik bedrivs med särskilda limousinfor-don, vilka uteslutande används för förbeställda och förskottsbetalda transportuppdrag. Passageraren får redan i samband med bokningen, och

således före färden, information om priset, eller grunderna för prisets beräkning, vilket bestäms på annat sätt än efter debitering enligt taxameter. Förvaltningsrätten finner under dessa förhållanden att behovet av prisinformation på själva fordonet inte görs gällande i samma utsträckning som när en kund, exempelvis på gatan eller vid en uppställningsplats för taxifordon, avser att anlita en ordinär taxi.

Vad som nu anförts talar för att bolaget ska beviljas undantag från kraven på utformning av dekaler med prisinformation på bolagets limousinfordon.

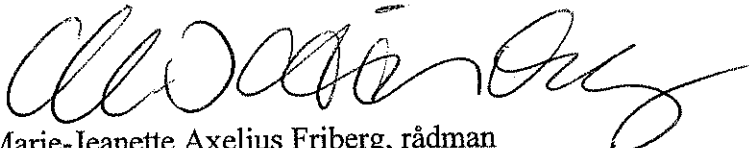
En utgångspunkt för regleringen av yrkestrafiken har varit att en otillbörlig konkurrens inte ska uppstå inom taxinäringen. Likartade trafikslags möjligheter och betingelser för att bedriva verksamhet har därför ansetts böra vara så likartade som möjligt. Frågan är då om bolaget, såsom Transportstyrelsen gjort gällande, skulle få oskäliga fördelar ur konkurrenshänseende gentemot andra fordon i branschen om det medgavs det nu aktuella undantaget.

Förvaltningsrätten konstaterar att bolagets taxitrafik med förbeställda och förskottsbetalda limousintransporter skiljer sig väsentligen från ordinär taxitrafik och att de olika grenarna av taxitrafiken tillgodoser transportbehov hos olika kundkategorier och för olika ändamål. Ett undantag från kraven på utformning av dekaler med prisinformation i fråga om den avgränsbara limousintrafiken kan därför inte anses snedvrیدا konkurrensen till nackdel för den ordinära taxitrafiken. Inte heller i förhållande till den något mer likartade gren av taxitrafiken som utgörs av hyrverkstrafiken bör, enligt förvaltningsrättens mening, någon otillbörlig konkurrens uppstå då det här aktuella undantaget innebär att utvändig prisinformation alljämt ska finnas på bolagets fordon och bolaget i övrigt inte är befriad från de olika krav som gäller för taxitrafik, men där undantag medgivits hyrverkstrafiken. Genom möjligheten att föreskriva om villkor för undantaget kan även

i övrigt säkerställas att oskäligen fördelar ur konkurrenshänseende inte uppstår.

Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten vid en sammantagen bedömning att särskilda skäl för undantag från kraven på utformning av dekalerna med prisinformation på taxifordon föreligger i nu aktuellt fall. Då Transportstyrelsen, som första instans, inte har prövat frågan om prisinformationsdekalernas närmare utformning bör målet i den delen överlämnas till Transportstyrelsen för erforderlig handläggning. Det bör även i övrigt överlämnas till Transportstyrelsen att besluta om de närmare villkor som ska gälla för undantag från prisinformationskraven. Överklagandet ska således bifallas i enlighet härmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1B)

Marie-Jeanette Axelius Friberg, rådman

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Maria Lagerman, Arazu Bayazidi och Maria Viduss.

Målet har föredragits av förvaltningsrättsjuristen Hanna Jönarp.

LimoEurope AB
Ormesta 1 A
702 83 Örebro

Ansökan om undantag från krav på utformning av prisinformation på taxifordon

Transportstyrelsens beslut

Transportstyrelsen avslår bolagets ansökan.

Redogörelse för ärendet

Bolaget har den 15 april ansökt om att på bolagets specialfordon, limousiner, ha prisinformationsdekalering som inte överensstämmer med gällande krav. De föreslagna dekaleringarna kommer att vara mindre än vad som regleras och ha ett annat innehåll. Som skäl för ansökan har bolaget bl.a. angett följande. Bolaget vill att deras fordon ska se snygga ut. Gällande krav på prisinformation kommer att leda till att limousinerna kommer att se fula ut. Kunderna vill inte ha prisinformation på fordonen när dessa används för t.ex. fest, bröllop och bal. Limousinerna är speciella fordon.

Skäl för beslutet

Enligt 7 kap. 3 § Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:192) om taxitrafik prövar Transportstyrelsen frågor om undantag från nämnda föreskrift, bl.a. kapitel 6 som rör prisinformation.

Den som har tillstånd till taxitrafik är enligt 2 kap. 19 § yrkestrafiklagen (1998:490) skyldig att före färden genom lämpliga åtgärder låta passagerarna få kännedom om den taxa som han tillämpar. Genom TSFS 2010:192 ska sådan prisinformation ha det utseende och den storlek som där föreskrivs och som även framgår av bilaga 1 till föreskrifterna.

Bestämmelserna om prisinformation ska tillämpas på samtliga fordon som anmälts och används i yrkesmässig taxitrafik, såvida inte Transportstyrelsen beviljat undantag från krav på taxameter. Vid en sådan situation medger Transportstyrelsen även att krav på prisinformation bortfaller. Sistnämnda är inte aktuella i detta ärende.

Begreppet "limousin" finns inte definierat i svensk vägtrafiklagstiftning och någon särskilt given karosserikod, baserad på EU:s s.k. ramdirektiv (2007/45/EG) om godkännande av bl.a. fordon, finns inte heller föreskriven. Att medge ett generellt undantag för fordon som i vanligt språkbruk beskrivs som "limousin" bedöms därför föranleda svårbedömda gränsdragningsituationer.

Transportstyrelsen finner vidare att de skäl som bolaget anfört för ansökan, i huvudsak estetiska skäl, inte är tillräckliga skäl för att medge undantag.

Utöver detta anser Transportstyrelsen att den dekal som blir aktuell i detta ärende, med den information och storlek som krävs enligt nämnda föreskrift, inte kan anses bli för stor.

Mot bakgrund av det nämnda är det Transportstyrelsens uppfattning att det inte föreligger skäl att bifalla bolagets ansökan. Ansökan ska därför avslås.

Hur man överklagar

Se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av väg- och järnvägsdirektör Birgitta Hermansson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog utredare Sören Dalmans, föredragande.

Birgitta Hermansson